

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 45/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 20 päivänä tammikuuta 2015 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta (HE 350/2014 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valiokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Leo Parkkonen, valtiovarainministeriö
- tulliyli tarkastaja Kimmo Lietkari, Tullihallitus
- veroasiantuntija, VT Mika Jokinen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- johtaja, tekniikan tohtori Heikki Jämsä, Infra ry.

Kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- työ- ja elinkeinoministeriö
- Teknisen kaupan ja Palveluiden yhdistys ry
- Öljy- ja biopolttoaineala ry
- Suomen Kaasuyhdistys.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia siten, että nestekaasun verottomuus poistettaisiin.

Nestekaasusta kannettaisiin muiden lämmitys-, voimalaitos- ja työkonepolttoaineiden tapaan nestekaasun energiasisältöön perustuva energiasisältövero ja poltosta syntyvän hiilidioksidin ominaispäästöön perustuva hiilidioksidivero. Hallinnollisista syistä enintään 1 000 gramman vähittäismyyntipakkauksissa oleva nestekaasu säilyisi verottomana. Siihen sovellettaisiin kuitenkin edelleen valmisteverotuksen valvontaa ja tuotteiden siirtämistä koskevia

säännöksiä. Nestekaasun verotuksessa noudatettaisiin valmisteverotuksen yleisiä periaatteita ja menettelyitä, joista säädetään valmisteverotuslaissa ja nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa.

Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä teknisluonteisia muutoksia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2016 talousarvioesitykseen. Sen vaikutus valtion tuloarvioon otetaan huomioon mainitussa esityksessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016. Laki olisi kuitenkin syytä hyväksyä ja vahvistaa mahdollisimman pian eh-

dotettujen muutosten edellyttämien siirtymäjärjestelyjen toteuttamiseksi.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Esitys on osa hallituksen rakennepoliittisen ohjelman täytäntöönpanoa ja sitä seurannutta yritystukien uudelleentarkastelua. Yritystukia on ollut tarkoitus uudistaa mm. niin, että ne edistävät kestäväää talouskasvua ja vähentävät ympäristöhaittoja.

Nestekaasu on fossiilinen polttoaine, eikä sen nykyiselle verottomuudelle ole ympäristöpoliittisia perusteita. Se on tarkoitus muuttaa sen vuoksi verolliseksi samoin perustein kuin muutkin *lämmityspolttoaineet*. Sama verokanta koski myös nestekaasun käyttöä työkoneiden polttoaineena. Muutoksen ehdotetaan tulevan voimaan vuoden 2016 alusta. — Koska Suomessa ei ole nestekaasun jakeluverkkoa liikennekäyttöön, esitys ei sisällä erillistä *liikennepolttoaineen* verokantaa.

Verotuksessa noudatettaisiin kaikkiaan niitä yleisiä periaatteita ja perusteita, joille vuoden 2011 ympäristöperusteinen ja kattava energiaverouudistus rakentuu. Vero määräytyisi siten nestekaasun energiasisällön (*energiasisältövero*) ja hiilidioksidin ominaispäästöjen (*hiilidioksidivero*) perusteella, ja laskennassa käytettäisiin samoja lähtöarvoja ja lähteitä kuin muiden lämmityspolttoaineiden verotuksessa. Lisäksi nestekaasusta perittäisiin muiden tuotteiden tavoin huoltovarmuusmaksua¹. Verotusmenettelyssä sovellettaisiin vastaavasti samoja perusteita kuin muussa valmisteverotuksessa.

¹ Nestekaasun *energiasisältöveroksi* tulisi 8,50 snt/kg, *hiilidioksidiveroksi* 13,30 snt/kg ja *huoltovarmuusmaksuksi* 0,11 snt/kg. Jos kaasu on bioperäistä ja se täyttää vaadittavat ympäristökriteerit, hiilidioksidivero puolittuu tai poistuu kokonaan, kuten yleisesti. Kokonaisverotaso on siten tuotteen ominaisuuksien perusteella 21,91 snt/kg, 15,25 snt/kg tai 8,61 snt/kg.

Valiokunta pitää esitystä lähtökohtaisesti perusteltuna ja linjakkaana, koska se asettaa nestekaasun yhdenvertaiseen asemaan muiden fossiilisten polttoaineiden kanssa. Se lisää näin verojärjestelmän johdonmukaisuutta ja saattaa nestekaasun verotuksellisesti samaan kilpailuasemaan muiden fossiilisten tuontipolttoaineiden kanssa. Tällä on merkitystä etenkin nyt, kun Suomeen tehdään merkittäviä investointeja nesteytettyyn maakaasuun, joka kilpailee samoilla markkinoilla nestekaasun kanssa. Tähän näkökohtaan on viitattu myös valiokunnan asiantuntijakuulemisessa.

Asiantuntijakuulemisessa on huomautettu toisaalta siitä, ettei esitykseen sisälly minkäänlaisia siirtymäaika-yritysten tekemien investointien suojaksi. Lain voimaantuloa ensi vuoden alusta on pidetty sen vuoksi liian pikaisena. Esitys tulee kuitenkin nostamaan nestekaasun hintaa 10—40 prosenttia sen mukaan, miten kaasun veroton hinta vaihtelee markkinoilla. Käytännönmerkitystä on myös sillä, että nestekaasua on vaikea korvata muilla polttoaineilla. Muutosta on pidetty näistä syistä suurena nestekaasua paljon käyttäville yrityksille, vaikka sen fiskaalinen merkitys valtiolle on melko vähäinen, noin 10 milj. euroa vuodessa. Tästä arviolta 8,5 milj. euroa kohdistuu esityksen perustelujen mukaan yrityksille ja loppuosa 1,5 milj. euroa kotitalouksille.

Valiokunta ei pidä erityistä siirtymäkauden järjestelyä kuitenkaan aiheellisenä, vaikka esityksellä saattaa olla joillekin yksittäisille yrityksille keskimääräistä isompi merkitys.

Huomattavaa on, että pääosa, noin 80 prosenttia yritysten käyttämästä nestekaasusta jäisi edelleen verottoman käytön piiriin energiaverotuksen yleisten säännösten nojalla. Verotonta olisi siten edelleen mm. nestekaasun käyttö teollisessa tuotannossa raaka- tai apuaineena taikka välittömästi ensikäytössä tavarantoimittajan valmistuksessa.

sa. Vero kohdistuisi siten vain pieneen osaan nestekaasun yrityskäytöstä, kuten käyttöön erilaisten tilojen lämmityksessä tai työkoneiden polttoaineena. Yritykset olisivat lisäksi oikeutettuja energiaintensiivisen teollisuuden veronhuojennukseen sikäli kuin sitä koskevat edellytykset täyttyisivät.

Esityksessä on arvioitu, että Suomessa on noin 700—800 nestekaasua paljon käyttävää yritystä. Näistä noin 150 käyttää arviolta 80 prosenttia kaikesta yritysten käyttämästä nestekaasusta. Koska käyttötarkoitukset vaihtelevat merkittävästi, jakautumista verollisen ja verottoman käytön kesken ei ole voitu arvioida täysin luotettavasti. Yksittäisiä yrityksiä koskevia vaikutusarvioita on näistä syistä vaikea tehdä, eikä sellaisia ole esitetty myöskään valiokunnan asiantuntijakuulemisessa.

Valiokunta huomauttaa lisäksi siitä, että nestekaasun verottomuus on ollut poikkeus energiaverotuksessa. Pyrkimys yhdenmukaiseen verokohteluun muiden fossiilisten polttoaineiden kanssa on ollut sen vuoksi kohtuudella ennakoitavissa, etenkin, kun siihen liittyy ympäristöpoliittisten syiden lisäksi myös kilpailuneutraali-

suuden vaatimus. Lisäksi lain voimaantulolle varattu vuoden aika lieventää hieman veromuutoksen vaikutuksia ja antaa yrityksille mahdollisuuden varautua tulevaan.

Valiokunta pitää myös muutoin perusteltuna sitä, että lain voimaantulolle on varattu ylipäänsä aikaa. Se on tarpeen kaikille osapuolille valmisteverotusmenettelyyn liittyvien käytännön järjestelyiden vuoksi. Menettely aiheuttaa väistämättä hallinnollisia kustannuksia mm. lupa-, palautus- ja valvontamenettelyiden vuoksi. Se on kuitenkin osin tuttua sille yritysjoukolle, joka kuuluu jo entuudestaan valmisteverotuksen piiriin. Hallinnollista taakkaa pienentää lisäksi ratkaisevasti se, että enintään 1000 gramman vähittäismyyntipakkauksissa olevat nestekaasutuotteet on rajattu verotuksen ulkopuolelle.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 27 päivänä helmikuuta 2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kimmo Sasi /kok
 vpj. Pentti Kettunen /ps
 jäs. Pertti Hemmilä /kok
 Jouko Jääskeläinen /kd
 Timo Kalli /kesk
 Esko Kiviranta /kesk
 Mika Lintilä /kesk
 Mats Nylund /r
 Heli Paasio /sd
 Kari Rajamäki /sd

Sari Sarkomaa /kok
 Jouko Skinnari /sd (osittain)
 Osmo Soininvaara /vihr
 Kauko Tuupainen /ps
 Kari Uotila /vas
 Ville Vähämäki /ps
 vjäs. Esko Kurvinen /kok
 Riitta Myller /sd (osittain)
 Eero Reijonen /kesk
 Janne Sankelo /kok.

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.